

РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА

Опитування біженців з України: Потреби, наміри та виклики інтеграції

© IOM 2023

квітень-червень 2023
Звіт по країні та Аналіз даних

Думки, висловлені в цій публікації, належать авторам і не обов'язково відображають погляди Міжнародної організації з міграції (МОМ). Використані позначення та подання матеріалу в цьому звіті не означають вираження будь-якої думки з боку МОМ щодо правового статусу будь-якої країни, території, міста чи області, або їх органів влади, або щодо їх меж чи кордонів.

МОМ дотримується принципу, що гуманна та впорядкована міграція приносить користь мігрантам і суспільству. Як міжурядова організація, МОМ співпрацює зі своїми партнерами в міжнародному співтоваристві для того, щоб: допомогти у вирішенні операційних проблем міграції; покращити розуміння питань міграції; заохочувати соціальний та економічний розвиток через міграцію; і підтримувати людську гідність і добробут мігрантів.

Ця публікація стала можливою завдяки підтримці Бюро з питань народонаселення, біженців та міграції (НБМ) Державного департаменту США.

Видавець

Міжнародна організація з міграції
Регіональний офіс для Південно-Східної Європи,
Східної Європи та Центральної Азії
Dampfschiffstrasse 4/10-11, 1030 Відень, Австрія
+43 1 581 22 22

Website: <https://rovienna.iom.int/>

Контакт: ROViennaDataResearch-Newsletter@iom.int

Міжнародна організація з міграції Країновий офіс
в Республіці Молдова

Le Roi Business Center, Свулиця Сфатул Церій 29,
9 поверх, Республіка Молдова
+373 (6) 800 33 11

Website: <https://moldova.iom.int/>

Контакт: IOMMoldovaDTM@iom.int

Цей звіт було видано без офіційного редагування МОМ.

Фото на обкладинці: Розмова обліковця МВП МОМ з біженцями з України в пункті пропуску Отачь, Республіка Молдова. © МОМ 2023

Цитата: Міжнародна організація з міграції (МОМ), вересень 2023 року. МВП Молдова “Опитування біженців з України: потреби, наміри та виклики інтеграції” МОМ, Кишинів.

Для отримання додаткової інформації щодо умов звітів МВП та інформаційних продуктів, будь ласка, зверніться до: <https://dtm.iom.int/terms-and-conditions>

Дата випуску: 18 вересня 2023

© МОМ 2023

Деякі права захищено. Ця робота доступна за умовами [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode) (CC BY-NC-ND 3.0 IGO).*

Для ознайомлення з додатковими характеристиками, дивитесь [Авторські права та Умови використання](#).

Ця публікація не можна використовувати, публікувати чи розповсюджувати в першу чергу для цілей, спрямованих на отримання комерційної вигоди чи грошової винагороди, за винятком освітніх цілей, напр. включення до підручників.

Дозволи: Запити на комерційне використання або додаткові права та ліцензування слід надсилати на publications@iom.int.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

ЗМІСТ

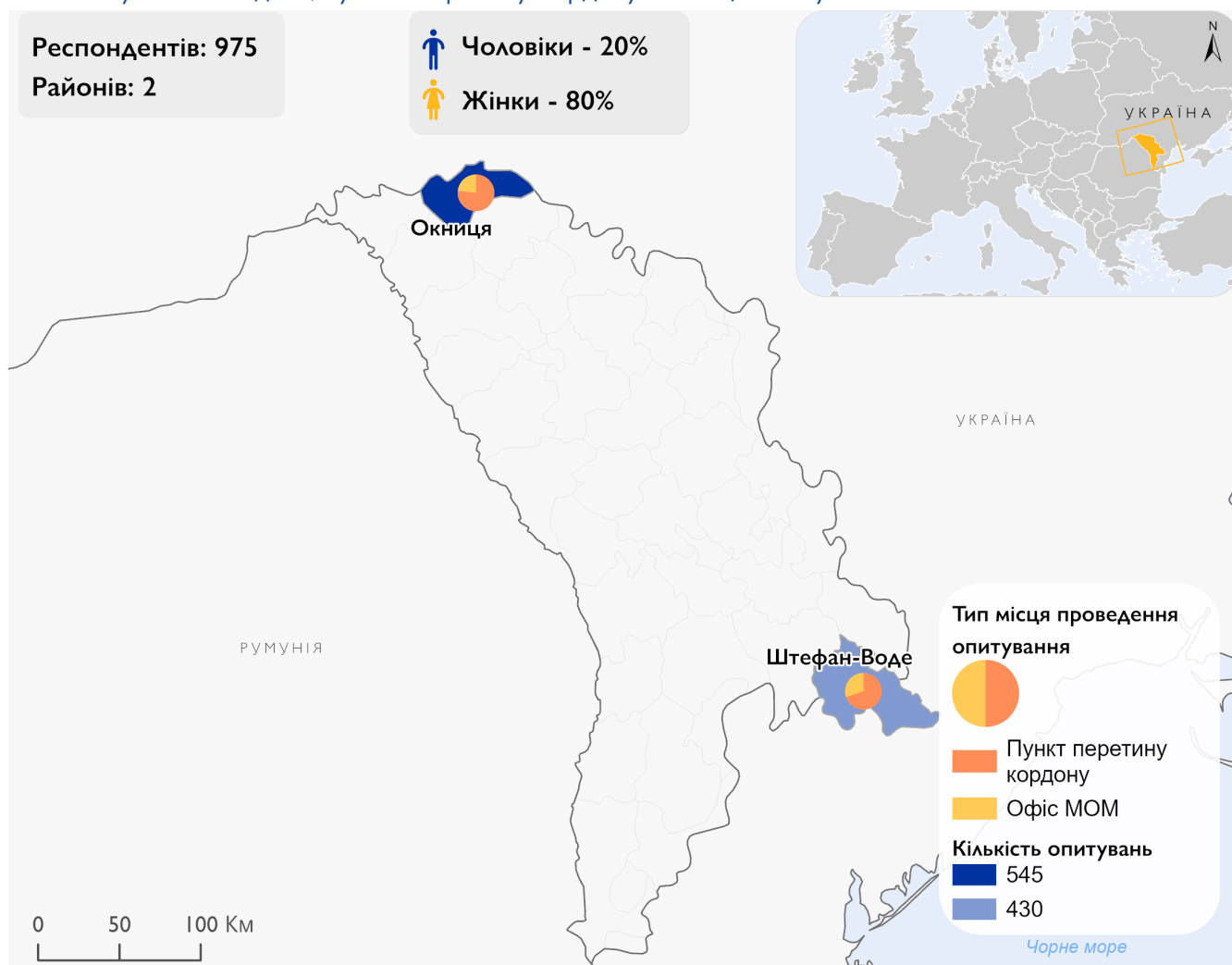
1. Соціально-демографічний опис	5
Області (регіони) походження	5
Стать і вік	6
Сімейний стан	6
Документи, які були в наявності на момент опитування	7
Середній час перебування за межами України з моменту первинного переміщення	7
2. Наміри	8
Переїзд в інше місце або перебування у поточному місці	8
Тривалість перебування у поточному місці	8
Область призначення в Україні та причини повернутися	9
Нагальні потреби після повернення	9
Країна призначення	10
Причини обрати Республіку Молдова чи іншу країну кінцевим пунктом призначення	10
3. Освіта і працевлаштування: опис і перспективи	11
Основна розмовна мова	11
Інша розмовна мова(и)	11
Рівень освіти	11
Статус зайнятості до виїзду з України порівняно з поточним	12
4. Послуги реєстрації та інтеграції	14
Поточний статус	14
Доступ до фінансів	14
Консульські послуги	15
5. Нагальні потреби та отримана допомога	16
Нагальні потреби біженців у Республіці Молдова	16
Нагальні потреби біженців, які мають намір потрапити в інші країни	17
Допомога отримана під час подорожі	17
Сфери, у яких потрібна інформація для отримання додаткової допомоги	17
6. Виклики в країні переміщення	18
Досвід дискримінації та виклики інтеграції	18
7. Поточний склад групи	19
Спосіб подорожі	19
Подорожі з людьми з вадами здоров'я та інвалідністю	19
Транспорт	20
Джерела інформації	20
8. Методологія	21
Реалізація та обмеження на рівні країни	21

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

- **Топ областей походження:** Одеська (28%), Вінницька (20%), місто Київ (9%), Миколаївська (7%), Запорізька (5%), Київська (5%), Дніпропетровська (3%), Харківська (3%).
- **Наміри переїхати:** оселилися або планують оселитися в Республіці Молдова (49%), транзитом до іншої країни (45%), переважно до Румунії, Німеччини та Канади. Повернутися до місця походження в Україні (4%).
- **Статус зайнятості:** зайнятий (21%), поденники (11%), безробітний та в пошуку роботи (11%), студент (1%), декретна відпустка (10%).
- **Топ потреб*:** фінансова підтримка (25%), Запаси харчування (12%), предмети особистої гігієни (11%), житло (8%), ліки (6%).
- **Основні сфери отриманої допомоги*:** запаси харчування (24%), предмети особистої гігієни (21%), фінансова підтримка (19%), житло (7%), ваучери (6%).
- **Основні виклики інтеграції*:** фінансові питання (34%), житло (тривалий строк)(16%).
- **Транспорт:** пішки (28%), мікроавтобус (26%), машина (23%), і автобус (12%).

* Можливі кілька варіантів відповіді

Карта 1: Республіка Молдова, пункти перетину кордону та місця опитування

Ця карта призначена лише для ілюстрації. Наведені межі та назви, а також позначення, використані на цій карті, не означають офіційного схвалення чи прийняття МОМ.

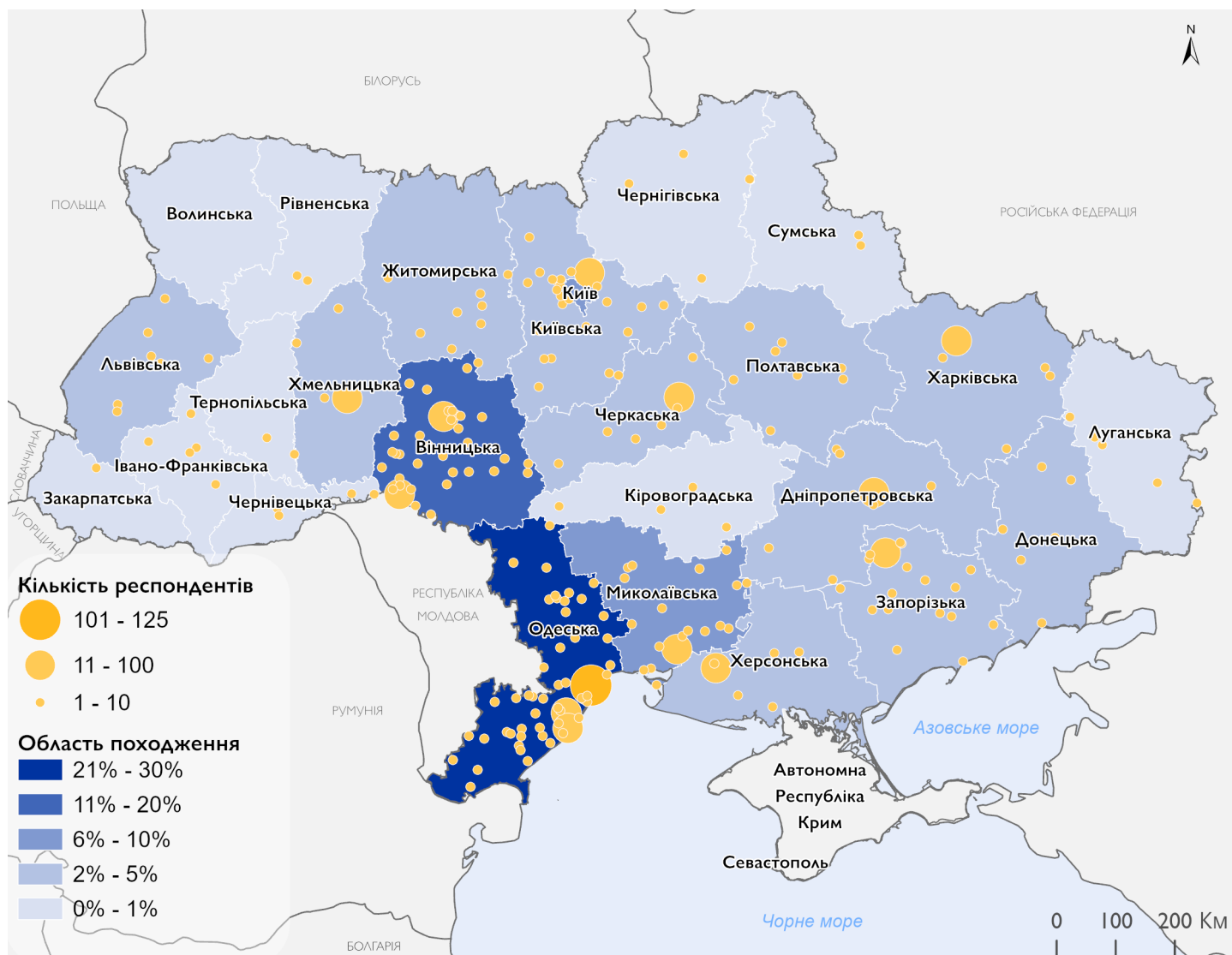
1. Соціально-демографічний опис

Області (регіони) походження

Сорок вісім відсотків респондентів приїхали лише з двох областей, розташованих у південно-західній частині України, а саме з Одеської (28%) та Вінницької (20%). Решта 52% приїхали з інших 19 областей, переважно з Харківської (11%), Київської (9%), Миколаївської (7%), Запорізької (5%) та Дніпропетровської (3%). Менша частка респондентів з Херсонської (3%), Черкаської, Донецької та Полтавської (по 2%), Львівської, Житомирської та

Чернівецької (по 1%) областей. Кількість регіонів походження серед українських біженців, опитаних у другому періоді збору даних (2 квартал, квітень - червень 2023 року), була меншою порівняно з попереднім періодом збору даних (1 квартал, січень - березень 2023 року). Проте респонденти в обох зборах даних періоди переважно походили з одних і тих же областей

Карта 2: Область походження до виїзду з України (%)

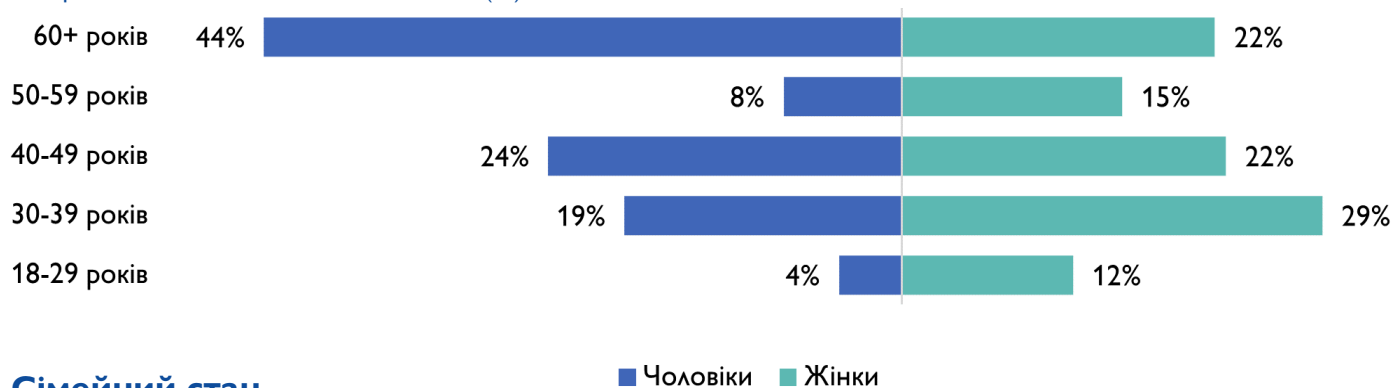
Ця карта призначена лише для ілюстрації. Наведені межі та назви, а також позначення, використані на цій карті, не означають офіційного схвалення чи прийняття МОМ.

Стать і вік

Сімдесят девять відсотків респондентів були жінками а 21 відсоток - чоловіки. Гендерне співвідношення було різним у двох місцях, де проводилися інтерв'ю. У Штефан-Воде жінки становили 80 відсотків, тоді як в Окниці – 73 відсотки. Середній вік опитаних склав 49 років.

Середній вік респонденток був молодшим за респондентів чоловічої статі (45 і 53 роки відповідно). Частка респондентів віком 60 років і старше був більшим серед чоловіків (44%), порівняно з жінками (22%). Дві третини (66%) жінок були у віці між 30 і 59 років, тоді як 51 відсоток опитаних чоловіків були в цій віковій категорії.

Діаграма 1: Вік, за статтю та всього (%)

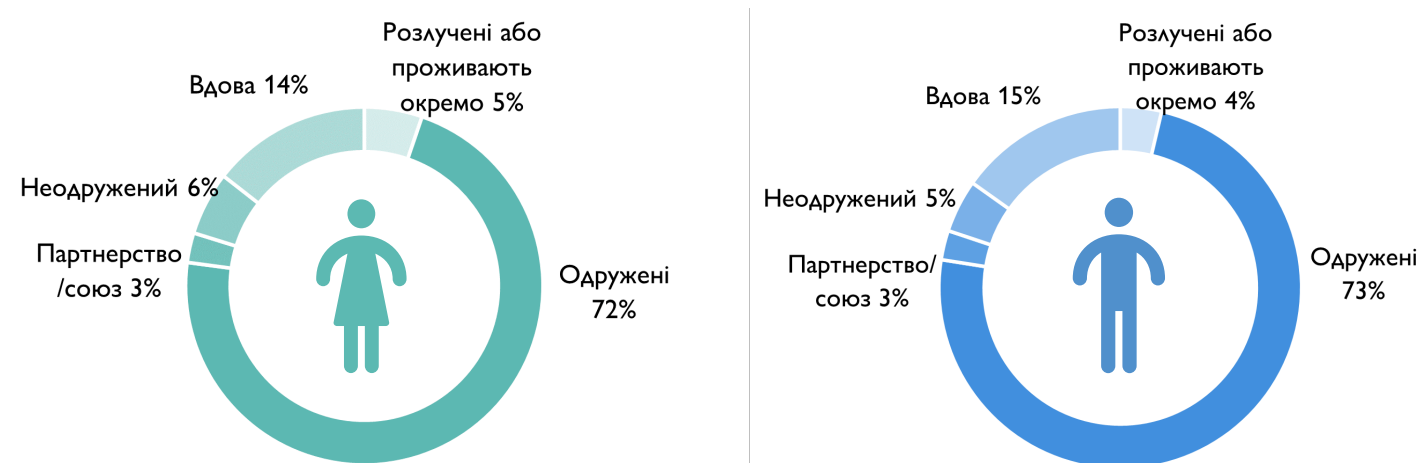

Сімейний стан

Із загальної вибірки 72 відсотка повідомили, що перебувають у шлюбі, а 15 відсотків – овдовіли. 6 відсотків були неодруженими та 5 відсотків були розлученими. Три відсотки респондентів заявили про партнерство. Показники одружених, овдовілих і розлучених чоловіків і жінок однакові: близько семи з десяти респондентів повідомляють, що вони

одружені (73%) серед чоловіків і 72% серед жінок), трохи менше кожного шостого повідомляє, що вони овдовіли (15% серед чоловіків і 14% серед жінок), і невеликий відсоток повідомили, що вони розлучені або живуть окремо (6% серед чоловіків і 5% серед жінок).

Діаграма 2: Сімейний стан, за статтю та всього (%)

Документи, які були в наявності на момент опитування

Тоді як раніше 97 відсотків респондентів прибули до Республіки Молдова з біометричними паспортами, лише 43 відсотки мали їх при собі цього разу. Менша частка також мала при собі свідоцтва про народження (18%), посвідчення особи (17%)

та посвідчення водія (10%). Крім того, ще дев'ять відсотків респондентів мали при собі сертифікати про освіту, тоді як один відсоток мали небіометричні паспорти. 16 осіб повідомили, що не мають із собою жодних документів.

Діаграма 3: Документи, якими володіли респонденти на момент опитування (%) (можливо більше однієї відповіді)

Середній час перебування за межами України з моменту первинного переміщення

Середній час, проведений за межами України, можна оцінити, дивлячись на різницю між початковою датою переміщення опитаних громадян України та датою проведення інтерв'ю. Було відзначено, що більшість респондентів були переміщені в період з квітня по червень 2023 року (37%) або з січня по березень 2022 року (26%). Ті, хто перемістився в перші шість місяців війни, склали 42% респондентів.

Це означає, що на момент опитування більше третини респондентів провели за межами України близько року, а ще третина приїхали протягом трьох місяців після збору даних. Серед тих, хто приїхав у 2022 році, більшість приїхали в лютому-березні на початку війни. Кількість респондентів, які приїхали після квітня 2022 року, зменшилася до трьох відсотків у січні-березні 2023 року.

Таблиця 1: Приблизний час, проведений у переміщенні до дати опитування (%)

Дата з моменту первинного переміщення	Кількість респондентів	% Респондентів	Тривалість переміщення
Січень-березень 22	258	26%	15 місяців
Квітень-червень 22	150	16%	12 місяців
Липень-вересень 22	85	9%	9 місяців
Жовтень-грудень 22	87	9%	6 місяців
Січень-березень 23	33	3%	3 місяці
Квітень-червень 23	362	37%	менше 3 місяців

2. Наміри

Переїзд в інше місце або перебування в поточному місці

Майже половина респондентів повідомили, що мають намір залишитися в Республіці Молдова (28% оселилися або вже проживали в країні та 23% планували залишитися або оселитися). Близько 45 відсотків прямували транзитом до іншої країни, а чотири відсотки мали на меті повернутися в Україну. Один відсоток заявили, що мають постійне місце проживання не в Україні чи Молдові, а решта-

один відсоток не знали. Дані, дезагреговані за статтю, показують, що жінки дещо частіше ніж чоловіки, залишаються жити або проживають у Республіці Молдова (55% проти 33%). Більший відсоток чоловіків (65%) прямував транзитом до іншої країни порівняно з 40% жінок. Лише один відсоток респондентів планував повернутися в Україну, де було їхнє постійне місце проживання.

Діаграма 4: Намір респондентів оселитися або проїхати транзитом через Республіку Молдова, за статтю (%)

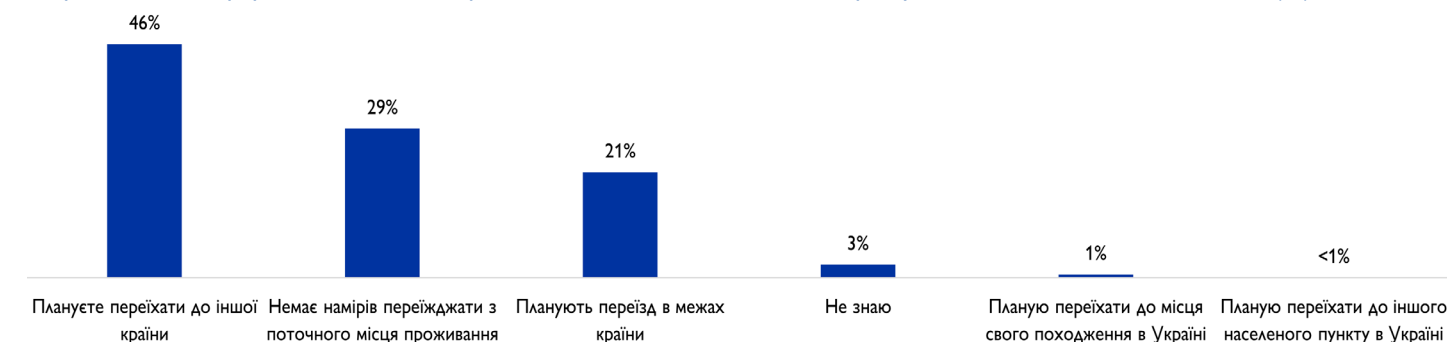

Тривалість перебування в поточному місці перебування

У той час як 46 відсотків повідомили, що вони мають намір переїхати до іншої країни, 29 відсотків повідомили, що не мають наміру переїжджати з поточного місця перебування. Крім того, 21 відсоток мали намір переїхати в межах Республіки Молдова,

а один відсоток планував переїхати до місця свого походження в Україні. Дуже небагато (менше 1%) респондентів планували переїхати в інше місце в Україні, а 3% не знали про їхні наміри або воліли не відповідати на запитання.

Діаграма 5: Намір респондентів переїхати з поточного місця перебування, за статтю та всього (%)

Серед тих, хто планував переїхати в межах Республіки Молдова, більшість (65%) мали намір залишитися в Республіці Молдова менше одного тижня, тобто вони були лише транзитом. Кожен десятий (11%) мав намір залишитися більше ніж на рік, сім відсотків

мали намір залишитися на період від шести місяців до одного року, вісім відсотків мали намір залишитися на термін від трьох до шести місяців, тоді як два відсотки мали намір залишитися на термін менше ніж три місяці.

Запланована область призначення в Україні та причини повернутися

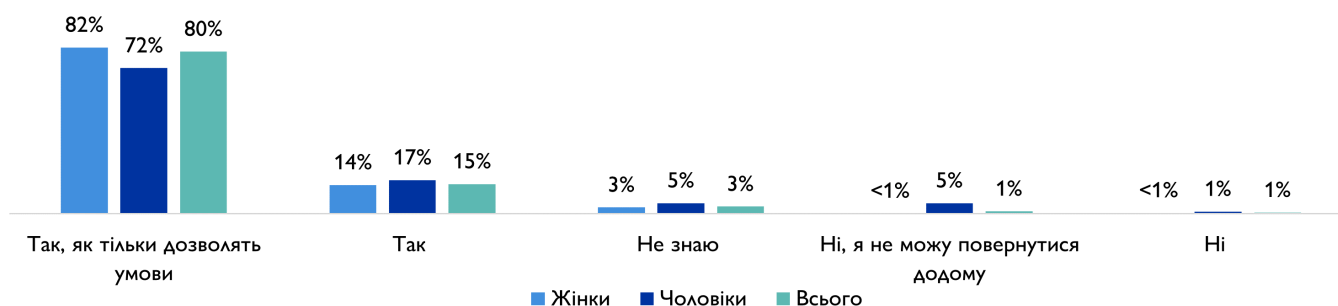
Таблиця 2: Причини повернення в Україну, за статтю (N=9) (можливо більше однієї відповіді)

Перелічені причини	Жінки	Чоловіки	Всього
Возз'єднання з родиною	3	1	4
Брак ресурсів	3	0	3
Не вдалося отримати допомогу	1	0	1
Короткий візит - оздоровлення	1	0	1
Працюю в службі першої необхідності	1	0	1
Підходяща робота	1	0	1
Воліє не відповідати	1	0	1

З дев'яти респондентів, які мають намір повернутися в Україну, шестеро мали намір повернутися до області походження та троє до іншої області (дві особи до Вінницької та 1 особа до Полтавської області). Ті, хто повертався до цих двох областей, виїхали з Одеської, Харківської та Полтавської.

Основними причинами повернення в Україну були: возз'єднання з родиною (4 особи), відсутність ресурсів (3 особи), доступ до основних медичних послуг, робота в основних службах, пошук підходящої роботи та неможливість доступу гуманітарної допомоги за місцем їх знаходження (по 1 особі). Возз'єднання з родиною та брак ресурсів були двома найпоширенішими причинами, за яких жінки мали намір повернутися в Україну. Респонденти-чоловіки вважають, що головною причиною повернення в Україну є возз'єднання з сім'єю.

Діаграма 6: Наміри респондентів повернутися в Україну, коли буде безпечно, за статтю та всього (%)

Серед респондентів 80 відсотків мали намір повернутися в Україну, як тільки дозволять умови, тоді як 15 відсотків планували повернутися незалежно від того, як зміниться ситуація. Близько трьох відсотків не знали своїх майбутніх намірів. Близько одного відсотка респондентів не мають наміру повертатися

додому або тому, що не можуть цього зробити, або просто не хочуть. Частка тих, хто не має наміру повертатися додому або хто не впевнений у своїх майбутніх намірах, була вищою серед жінок, ніж серед чоловіків. П'ять відсотків жінок зазначили, що не повернуться назад, порівняно з менш ніж одним відсотком чоловіків.

Нагальні потреби після повернення

З тих, хто має намір повернутися (9 осіб), лише двоє респондентів зазначили, що головною потребою після повернення буде грошова підтримка. Була одна особа, яка не знала, які її нагальні потреби, а

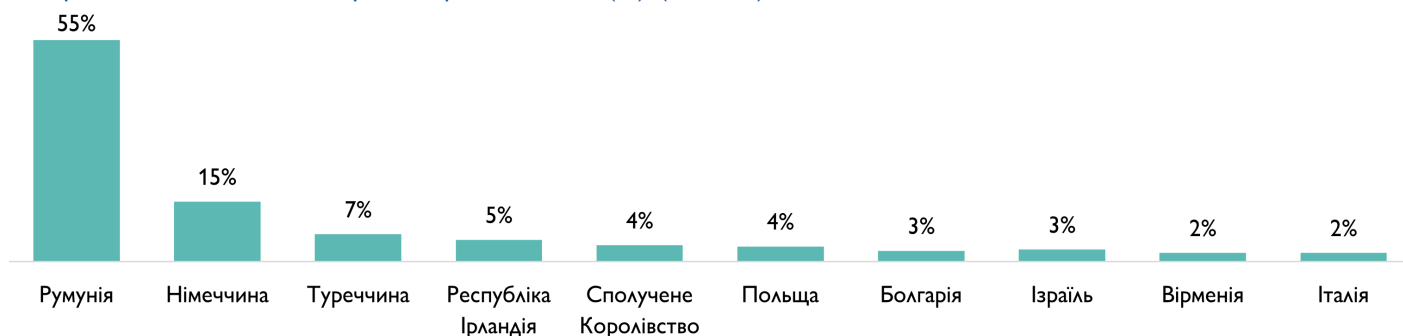
решта сказали, що не матимуть жодних потреб, коли повернуться в Україну. Дві особи, які вказали готівку як негайну потребу після повернення, були жінками.

Країна призначення

Щодо тих, хто виявив намір переїхати до іншої країни (N=367), більше половини планували поїхати до Румунії (55%). Далі йдуть ті, хто їде до Німеччини (15%), Туреччини (7%) та Республіки Ірландія (5%). Більше того, ще вісім відсотків мали на меті виїхати до

Об'єднаного королівства чи Польщі (по 4%). Решта респондентів планували поїхати до Болгарії, Ізраїлю, Італії чи Вірменії. Основними країнами призначення все ще залишаються Румунія та Німеччина, починаючи з першого кварталу збору даних.

Діаграма 7: Запланована країна призначення (%) (N=367)

Причини вибрати Республіку Молдова або іншу країну кінцевим пунктом призначення

Для 318 респондентів, які повідомили про свій намір залишитися або оселитися в Республіці Молдова, головними причинами залишитися були родина та родичі (40%) або друзі в цьому регіоні (23%). Інші причини включали кращу систему захисту (19%) та кращі можливості працевлаштування (12%). Чотири відсотки респондентів вказали, що вони мають житло в Республіці Молдова, тоді як два відсотки мали інших людей з групи, які подорожували

туди або іншу форму розміщення. Для більшості респондентів, які проїжджали лише транзитом через Республіку Молдова або які повідомили, що проживають в інших країнах (450 осіб), родина чи родичі також були основною причиною вибору цього призначення (23%). Інші причини включали наявність житла там (20%), кращу систему захисту (16%), друзів у цьому регіоні (14%), а також кращі можливості працевлаштування (11%).

Діаграма 8: Причини вибору Республіки Молдова як країни призначення, за статтю (%) (N=318) (можливо більше однієї відповіді)

Діаграма 9: Причини вибору інших країн призначення, за статтю (%) (N=450) (можливо більше однієї відповіді)

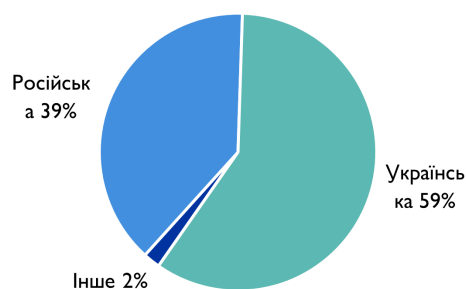

3. Освіта і працевлаштування: опис і перспективи

Основна розмовна мова

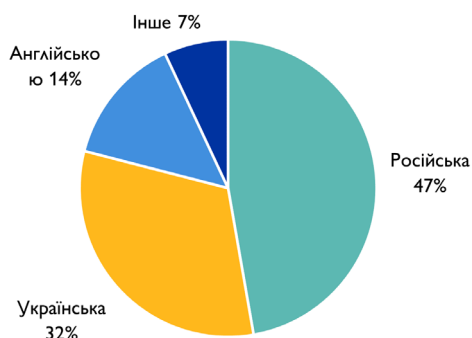
П'ятдесят два відсотки респондентів вказали українську як свою основну мову. Далі йдуть російськомовні – 39 відсотків респондентів. Лише два відсотки респондентів розмовляють іншими мовами як основними, зокрема азербайджанською, ромською, румунською, турецькою та узбецькою.

Діаграма 10: Основна розмовна мова (%)

Інша розмовна мова(и)

Діаграма 11: Інші розмовні мови (%) (можливо більше однієї відповіді)

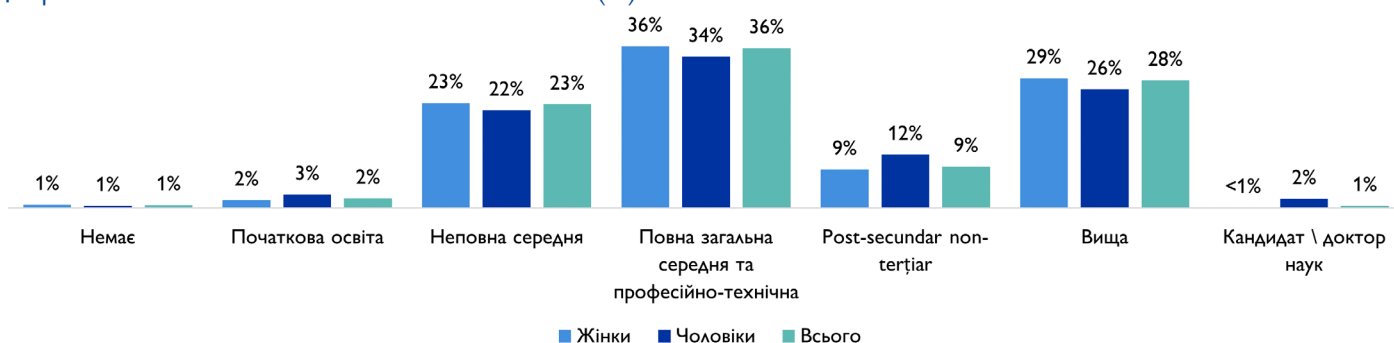
Серед респондентів, які розмовляють другою мовою, сорок сім відсотків повідомили, що другою мовою є російська. Серед тих, для кого українська мова не є рідною, 32 відсотки повідомили, що вона є другою мовою, тоді як 14 відсотків усіх респондентів говорять англійською як другою мовою. Інші респонденти розмовляють румунською, німецькою, польською та французькою мовами.

Рівень освіти

На момент опитування 28 відсотків респондентів отримали вищу освіту (бакалавр, магістр) як найвищий рівень освіти. З іншого боку, один відсоток отримав докторську ступінь, а дев'ять відсотків — післясередню невищу освіту (наприклад, професійну підготовку). Близько 36 відсотків мали повну середню освіту, а 23 відсотки мали неповну середню освіту, а два відсотки отримали початкову освіту. Один відсоток

повідомив, що на момент оцінювання не отримував жодної освіти. Рівень освіти чоловіків і жінок був загалом однаковим. Однак було зазначено, що хоча два відсотки чоловіків мали післядипломну освіту (або докторську або кандидатську), жодна жінка не мала такої ж. Проте дещо більша частка респондентів-жінок мала вищу освіту (до магістратури) порівняно з чоловіками (29% і 26% відповідно).

Діаграма 12: Рівень освіти за статтю та всього (%)

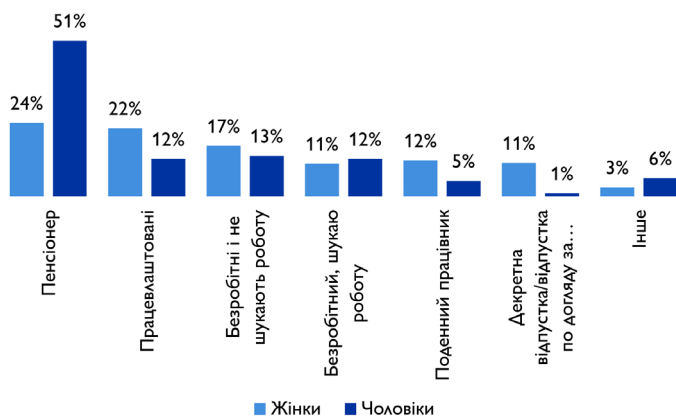

Статус зайнятості до виїзду з України порівняно з поточним

З усіх учасників опитування 33 відсотки мали роботу до виїзду з України. Серед них більша частка жінок була зайнята порівняно з чоловіками — з рівнем зайнятості 28 відсотків для жінок і 5 відсотків для чоловіків. Крім того, 26% респондентів були пенсіонерами (18% жінок і 8% чоловіків). Близько шести відсотків вибірки активно шукали роботу до виїзду з України, тоді як 12 відсотків були безробітними, але не шукали роботу активно. Решта учасників потрапили в такі категорії, як поденники (8%), студенти та самозайняті особи (по 2%) або особи у декретній відпустці (11%). Оскільки Республіка Молдова є транзитною країною для майже половини біженців, важливо оцінити ситуацію з працевлаштуванням тих, хто планує або вже оселився там. Серед тих, хто мав намір

залишитися в Республіці Молдова, 22 відсотки жінок і 12 відсотків чоловіків були працевлаштовані, тоді як 12 відсотків були жінки і п'ять відсотків чоловіків працювали як поденники. Пенсіонери становили 24 відсотки жінок і 51 відсоток чоловіків, що відображає невелике збільшення порівняно з періодом до їх переїзду в Республіку Молдова. Насамперед це пов'язано зі збільшенням частки жінок, які вийшли на пенсію. Тоді як 17 відсотків жінок і 13 чоловіків були безробітними і не шукали роботу, решта 11 відсотків жінок і 12 відсотків чоловіків активно шукали роботу. Дванадцять відсотків жінок і один відсоток чоловіків повідомили, що перебувають у декретній відпустці, а два відсотки жінок і 6 відсотків чоловіків повідомили про інші статуси.

Діаграма 13: Статус зайнятості респондентів за статтю (%)

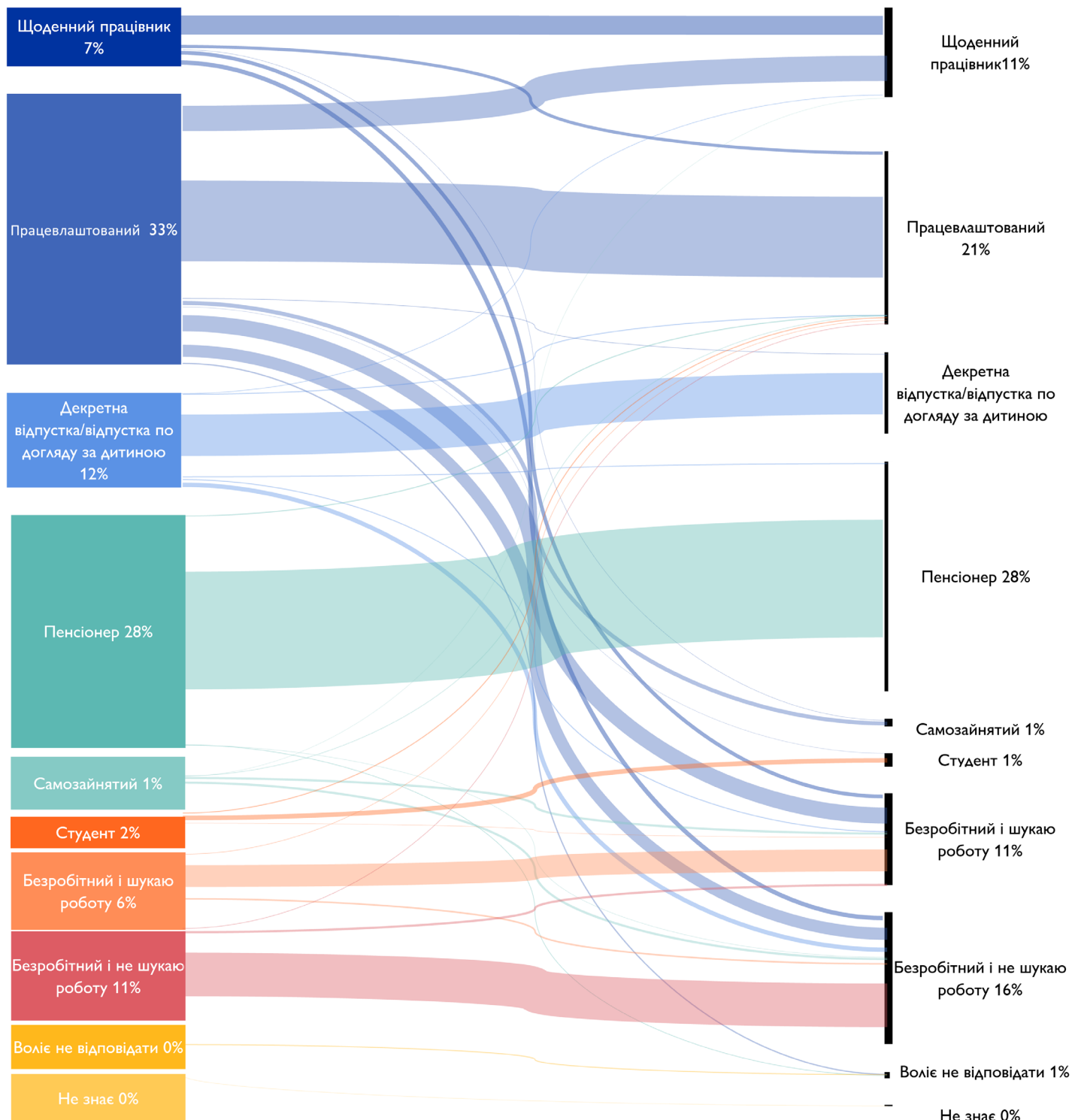
Загалом 217 осіб були найнятими або самозайнятими під час інтерв'ю, причому 32 відсотки працювали у сфері послуг або продажів. Ще 26 відсотків обіймали посади в професійних службах, тоді як 15 відсотків були залучені допоміжними канцелярськими посадами. Решта зайнятих складала сім відсотків у низькокваліфікованих професіях, шість відсотків у технічних послугах. Ще 14 відсотків займали некласифіковані професії, включаючи ремесла та торгівлю (3%), кваліфіковані сільськогосподарські послуги та керівні посади (по 2%).

Серед осіб, які працювали до виїзду з України (N=418), 25% займалися професійними послугами, тоді як 28% працювали у сфері послуг. Чотирнадцять відсотків були задіяні в канцелярських службах, а вісім відсотків були зайняті в технічних службах. Були також менші частини респондентів, які працювали в ремеслах, керівних посадах та інших сферах послуг.

Діаграма 14: Поточні професії українських біженців за статтю (%)

Діаграма 15: Статус зайнятості респондентів до війни в Україні та їх поточний статус зайнятості в Республіці Молдова (%)

4. Послуги реєстрації та інтеграції

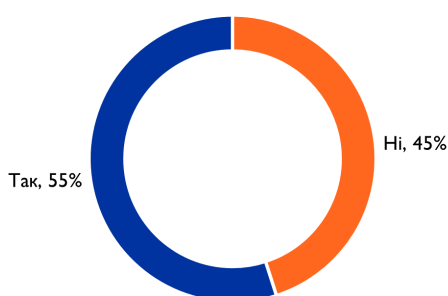
Поточний статус

Чверть (26%) учасників вказали, що мають статус біженця в Республіці Молдова, а більше половини (51%) не мали регулярного статусу. Крім того, майже чверть (23%) повідомили, що мають тимчасовий захист ЄС. Примітно, що вищий відсоток респондентів-чоловіків (38%) мали статус біженця, ніж респонденти-жінки (24%), тоді як більша частка жінок (54%) не мала статусу біженця порівняно з чоловіками (30%). Крім того, десять відсотків жінок- респондентів повідомили, що мають статус тимчасового захисту ЄС проти 32 відсотків чоловіків. Нарешті, поширеність робочих віз у Республіці Молдова була низькою, менш ніж два відсотки респондентів мали такі візи.

Доступ до фінансів

Після виїзду з України 81 відсотку учасників вдалося зняти гроші за допомогою іноземних кредитних/дебетових карток, а 19 відсотків не змогли цього зробити.

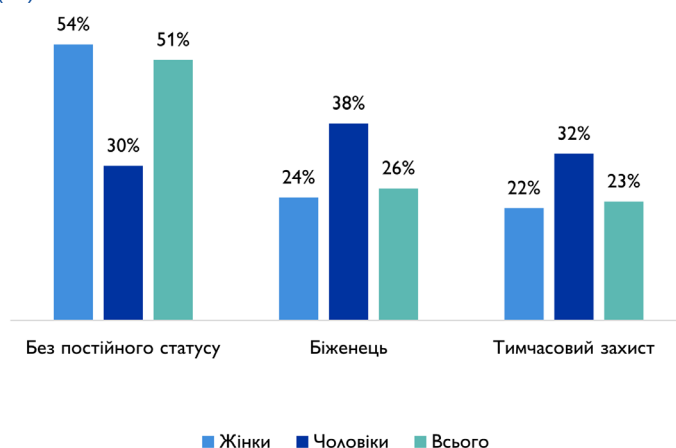
Діаграма 18: Відкрили особистий банківський рахунок

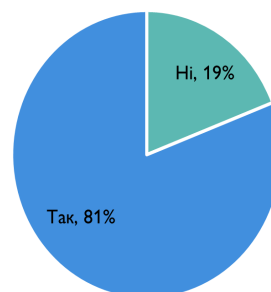
З тих, хто вказав, що не відкривав особистий банківський рахунок у Республіці Молдова, 83 відсотки сказали, що їм не було потреби в цьому.

Два відсотки не знали, як його відкрити, а 11 відсотків планували відкрити. Три відсотки вказали, що вони планують виїхати і один відсоток не мали права.

Діаграма 16: Міграційний статус, за статтю та всього (%)

Діаграма 17: Можливість зняття грошей за допомогою іноземної дебетової/кредитної карти (%)

П'ятдесят п'ять відсотків респондентів на момент опитування мали особистий банківський рахунок у Республіці Молдова. Сорок п'ять відсотків не мали.

Діаграма 19: Причина невідкриття особистого банківського рахунку в Республіці Молдова (%) (N=123)

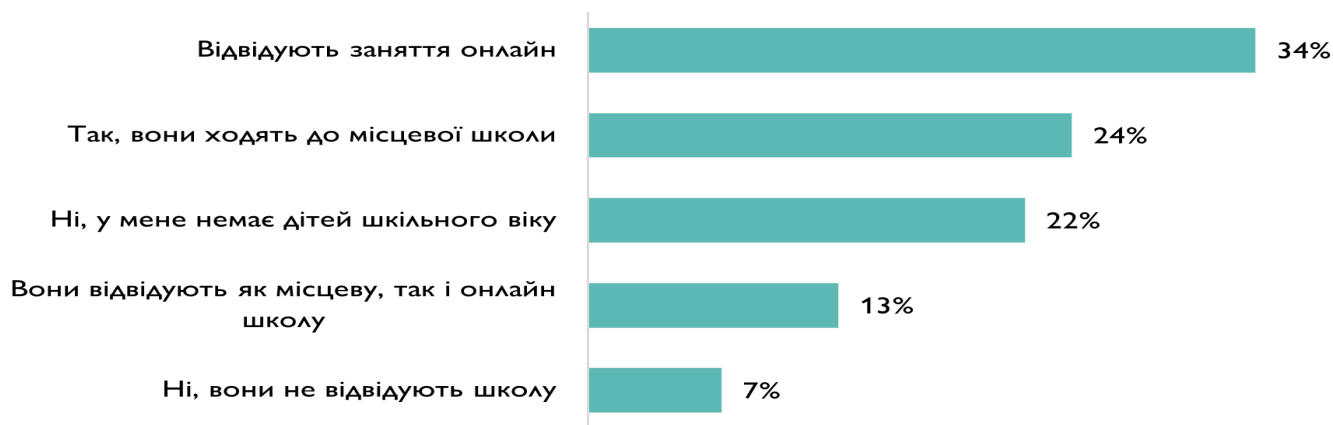

Серед 463 учасників, які були батьками, 119 осіб надали детальну інформацію про статус зарахування своїх дітей до шкіл чи дитсадків. У цій групі 34 відсотки зазначили, що успішно зареєстрували своїх дітей на онлайн-навчання в Україні.

Ще 13 відсотків мали дітей, які одночасно навчалися як в онлайн-школах, так і в традиційних місцевих

школах, тоді як 24 відсоткам вдалося знайти місця для своїх дітей у місцевих школах. Близько 22% заявили, що їхні діти не шкільного віку. Решта 7% заявили, що на час опитування вони не записували своїх дітей до жодного закладу.

Діаграма 20: Зарахували дітей до навчального закладу, (%) (N=119)

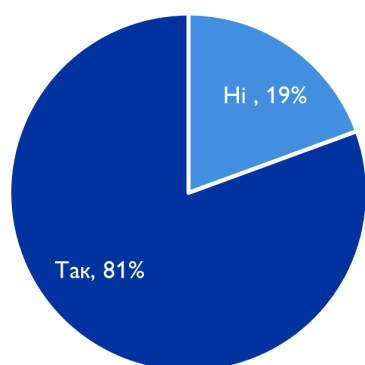
З тих, хто вказав, що вони не змогли записати своїх дітей до навчального закладу (N=8), троє заявили, що планують записати своїх дітей у певний момент. Двоє людей повідомили, що планують залишити

країну. Одна особа вказала, що не знає, як записати своїх дітей до школи, а ще двоє вказали, що існують інші невказані причини, чому вони не можуть.

Консульські послуги

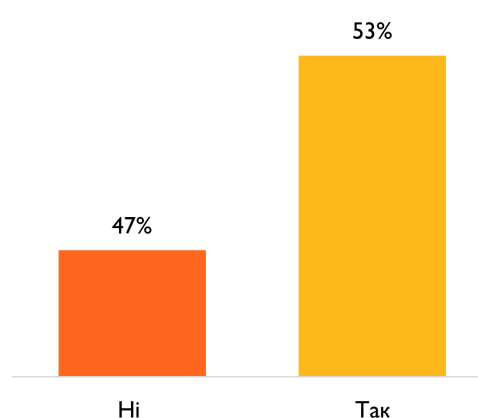
Вісімдесят один відсоток респондентів зазначили, що знають, як зв'язатися з консульським представником. Дев'ятнадцять відсотків-ні. З них (N=220) 53 відсотки

Діаграма 22: Чи знаєте ви, як зв'язатися з консульським представником? (%)

вказали, що вони зверталися за консульською підтримкою під час оцінки, а 47 відсотків із них – ні.

Діаграма 21: Звернувся за консульською підтримкою в Республіці Молдова, (%) (N=146)

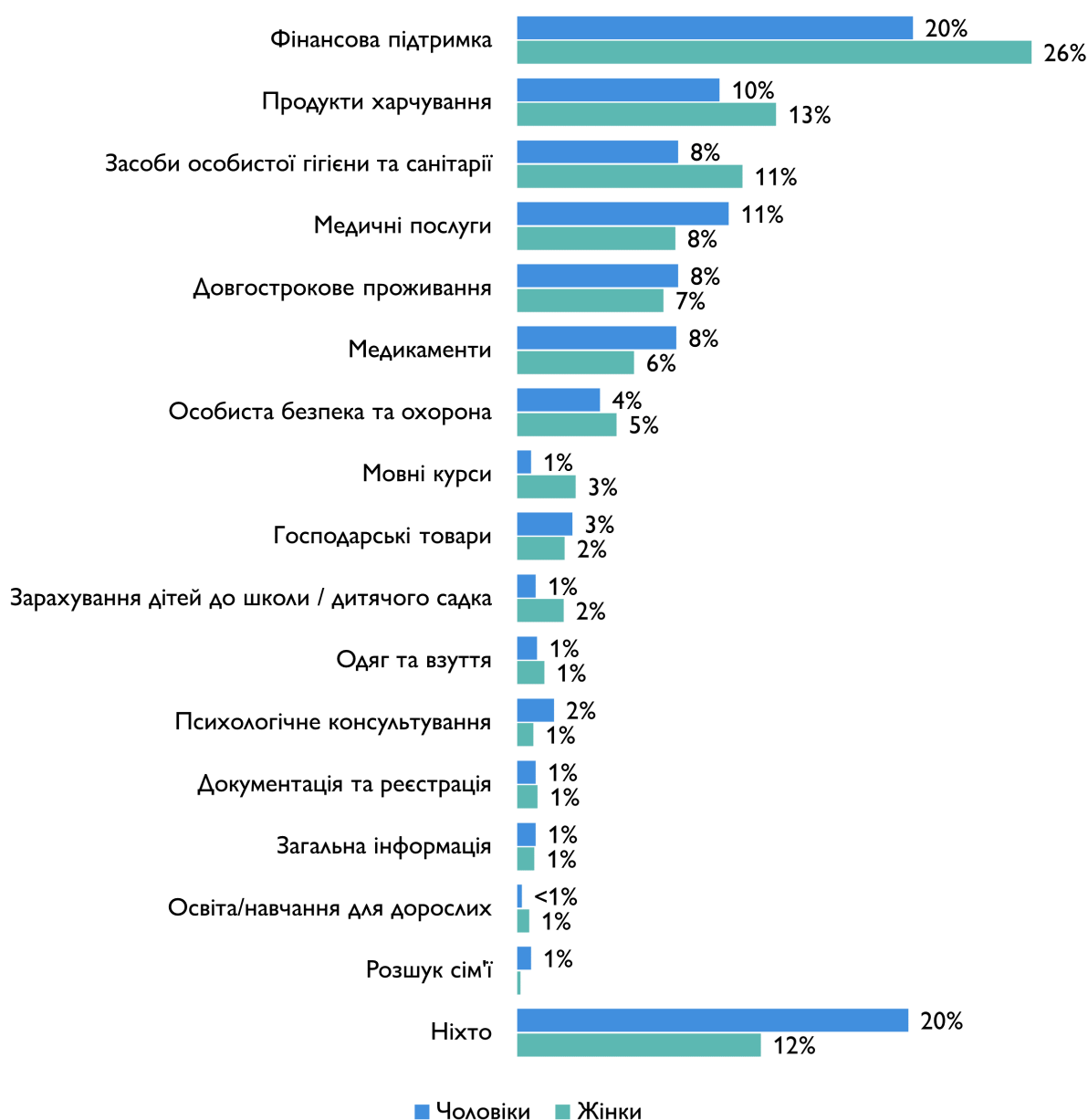
5. Нагальні потреби та отримана допомога

Нагальні потреби біженців у Республіці Молдова

Серед тих, хто мав намір залишитися в Республіці Молдова, близько чверті респондентів (25%) назвали фінансову підтримку найбільшою потребою. Після фінансової підтримки до п'ятірки головних потреб увійшли продукти харчування (12%), засоби особистої

гігієни та санітарно-гігієнічні засоби (11%), медичні послуги (8%), житло на тривалий термін (7%) або ліки (6%). Лише 14 відсотків респондентів повідомили, що не мають негайної потреби в гуманітарній допомозі.

Діаграма 23: Основні зазначені потреби респондентів, які мають намір залишитися в Республіці Молдова, за статтю (%) (можливо більше однієї відповіді)

Понад 70 відсотків жінок повідомили, що потребують гуманітарної допомоги, і лише чверть чоловіків повідомили про цю потребу. Жінки більше, ніж чоловіки, повідомили про потребу у фінансовій підтримці (85%), харчуванні (84%) та засобах особистої гігієни та санітарії (86%). Іншими найважливішими

потребами, про які повідомляли респонденти, були ліки, медичні послуги та довгострокове житло. Жінки та чоловіки однаково повідомляли про допомогу у поверненні додому та розшук родини на момент опитування.

Нагальні потреби біженців, які мають намір потрапити в інші країни

Серед осіб, які мали намір потрапити в інші країни за межами Республіки Молдова, найбільш гострі вимоги під час співбесіди були зосереджені навколо потреб, яких їм бракувало під час транзиту через Республіку Молдова. Первинні потреби охоплювали фінансову підтримку (23%), медичне забезпечення (13%),

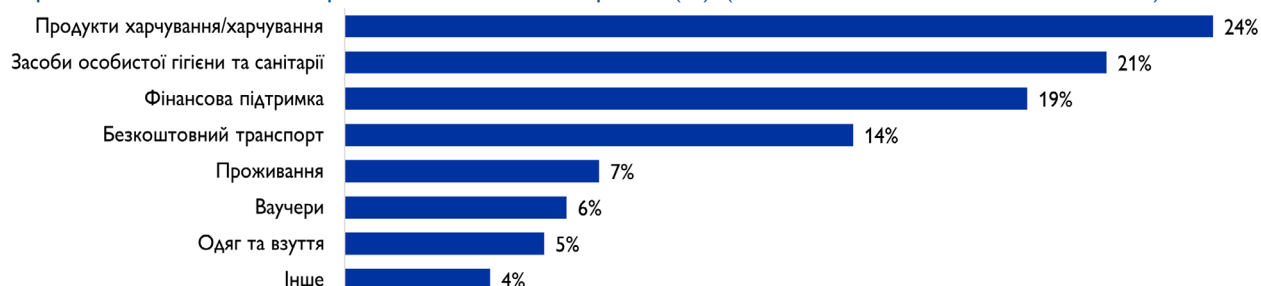
продукти харчування (13%), транспорт (12%), житлову допомогу (12%), освіту для дітей (11%) та можливості працевлаштування (10%). Решта учасників заявили, що не мають потреб або висловили невизначені альтернативні вимоги.

Допомога отримана під час подорожі

Шістьдесят три відсотки респондентів отримували гуманітарну допомогу під час своєї подорожі в Республіці Молдова, а 33 відсотки – ні. Двадцять чотири відсотки зазначили, що отримали підтримку у вигляді харчування, особистої гігієни (21%),

фінансової підтримки (19%), та безкоштовного транспорту (14%). Іншими формами отриманої допомоги були житло (7%), ваучери (6%), одяг і взуття (5%), а також психологічна підтримка (3%).

Діаграма 24: Допомога отримана під час подорожі, (%) (можливо більше однієї відповіді)

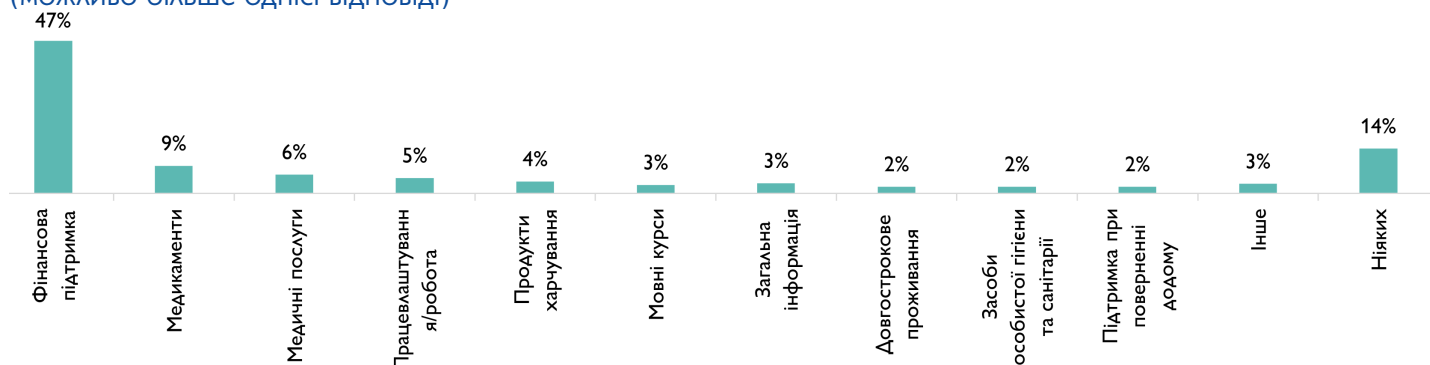

Сфери, у яких потрібна інформація для отримання додаткової допомоги

Тринадцять відсотків респондентів зазначили, що вони не знають, де знайти важливу інформацію, щоб орієнтуватися в маршруті своєї подорожі. Серед них близько половини (47%) не мали інформації про те, де і як отримати фінансову підтримку, якщо вони її

потребують. Інші не знають, як отримати інформацію про ліки (9%), медичні послуги (6%) та роботу (5%). Інші не мали інформації про те, як отримати харчову допомогу (4%), мовні курси чи загальну інформацію (по 3%).

Діаграма 25: Сфери, у яких потрібно більше інформації для допомоги, (%) (N=187) (можливо більше однієї відповіді)

6. Виклики в країні переміщення

Досвід дискримінації та виклики інтеграції

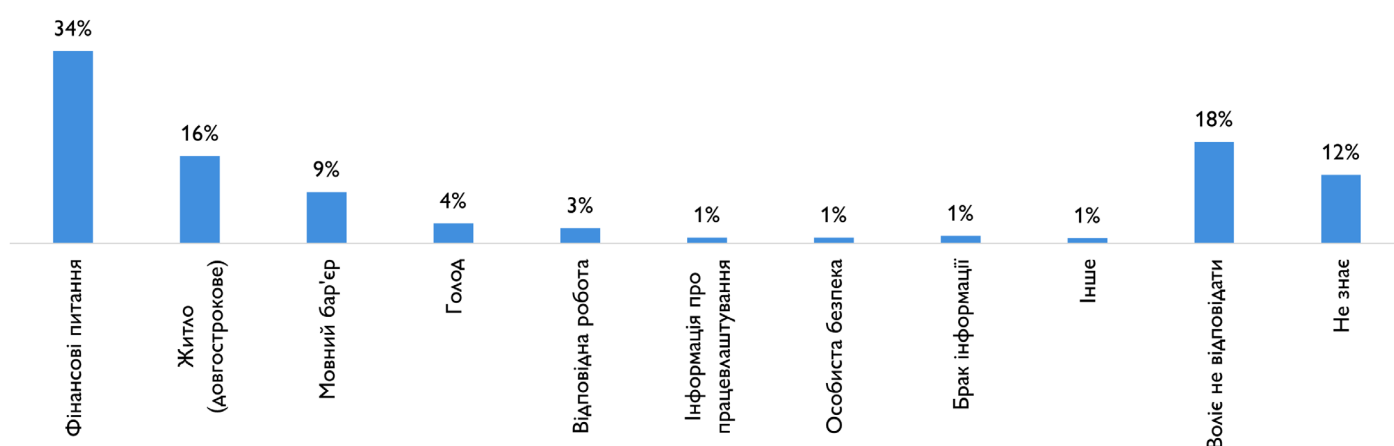
Три респондентки зазначили, що стикалися з ситуаціями, які становлять дискримінацію за національністю, етнічною приналежністю, статтю, сексуальною приналежністю та/або релігією. Четверо респондентів або не знали, чи був у них такий досвід, чи ні. Це свідчить про те, що деякі біженці можуть не знати своїх прав під час подорожі.

Тридцять дев'ять відсотків (N=359) респондентів

зазначили, що вони зіткнулися з певними труднощами інтеграції. З них 34 відсотки відзначили фінансові проблеми як головну проблему для інтеграції.

Решта людей, які зіткнулися з проблемами інтеграції, вказали, що це пов'язано з житлом (16%), мовними бар'єрами (9%), голодом (4%), можливостями працевлаштування (3%) та відсутністю інформації, а також особистою безпекою, по одному відсотку.

Діаграма 26: Основні виклики інтеграції, (%)

З 318 респондентів, які оселилися або планують оселитися в Республіці Молдова, 75 відсотків повідомили, що вони не стикалися з дискримінацією, тоді як 21 відсоток повідомили, що вони відчували тугу за домом або страждання. Інші респонденти повідомили про випадки насильства через відсутність інформації (1%), серйозні труднощі під час подорожі

(наприклад, брак їжі, напоїв, сну, гігієни) (1%), а також емоційне насильство, пов'язане з погрозами насилля, приниженням чи залякуванням.

Важливим спостереженням із зібраних даних є те, що більшість людей, які зазнавали дискримінації, були жінками (понад 80%).

Діаграма 27: Досвід жорстокого поведіння, насильства, дискомфорту чи експлуатації, (%) (можливо більше однієї відповіді)

7. Поточний склад групи

Спосіб подорожі

П'ятдесят шість відсотків опитаних залишили Україну в групі людей, а решта 44% подорожували поодиноці. Розподіл респондентів, які подорожували групою, був різним між жінками та чоловіками (66% проти 44% відповідно). Серед респондентів були ті, хто подорожував з вразливими особами (наприклад, дітьми та людьми похилого віку). Шістдесят чотири відсотки респондентів подорожували з літніми жінками старше 60 років, тоді як 36 відсотків з них подорожували з чоловіками старше 60 років. Двадцять шість відсотків також мали дітей віком до чотирьох років, тоді як 74 відсотки мали дітей віком

від 5 до 17 років. З тих, хто подорожував групою (N=545), 66 відсотків подорожували з найближчими родичами, 31 відсоток з родичами або друзями, два відсотки з колегами і один відсоток із сусідами. Крім того, більше половини всіх респондентів, які подорожували групою, подорожували принаймні з однією дитиною (55%). Трохи більше вісьми з десяти жінок (82%) подорожували з дітьми порівняно з трьома з десяти чоловіків (30%). Серед тих, хто подорожував з дітьми, 26 відсотків подорожували з немовлятами (віком від 0 до 4 років) і 28 відсотків подорожували принаймні з однією літньою людиною.

Подорожі з людьми з вадами здоров'я та інвалідністю

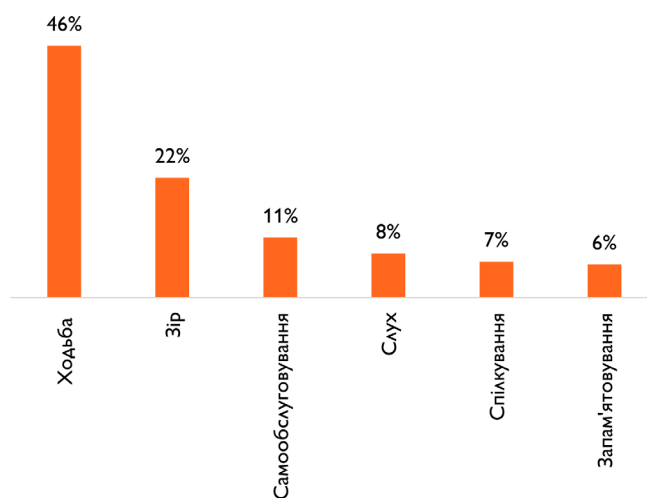
Серед опитаних 164 особи подорожували з людьми з вадами здоров'я та інвалідністю. Серед таких вразливих груп у цій групі 78 відсотків становили люди з обмеженими можливостями, 21 відсоток були вагітні або годуючі жінки, а один відсоток з них були постраждалі або поранені (остання категорія складалася лише з чоловіків, можливо, через травми, отримані під час війни).

Серед домогосподарств, у яких принаймні один член сім'ї мав серйозні захворювання або особливі потреби, було зареєстровано 128 випадків. У 28 випадках було зареєстровано більше ніж один випадок серйозного стану здоров'я або інвалідності на домогосподарство (кілька інвалідів на домогосподарство або особа з кількома інвалідностями). Відносно висока частка респондентів із кількома формами інвалідності в домогосподарстві свідчить про вищий ступінь вразливості та, відповідно, більшу потребу в додатковій спеціалізованій підтримці.

З зареєстрованих випадків членів із серйозним станом здоров'я чи інвалідністю 78 відсотків були особами з хронічними захворюваннями або під час лікування (діабет, гіпертонія, артрит, ожиріння, рак). Крім того, 22 відсотки випадків стосувалися людей із вадами зору, 2а

ще 46 відсотків — людей із труднощами при ходьбі чи підйомі по сходах. Двадцять один відсоток були вагітними або годуючими жінками, дев'ять відсотків були людьми з проблемами слуху, навіть якщо вони користувалися слуховими апаратами, 11 відсотків були людьми з труднощами з самообслуговуванням, такими як миття тіла або одягання, а інші 21 відсоток були людьми з труднощами слуху, запам'ятовування або концентрації.

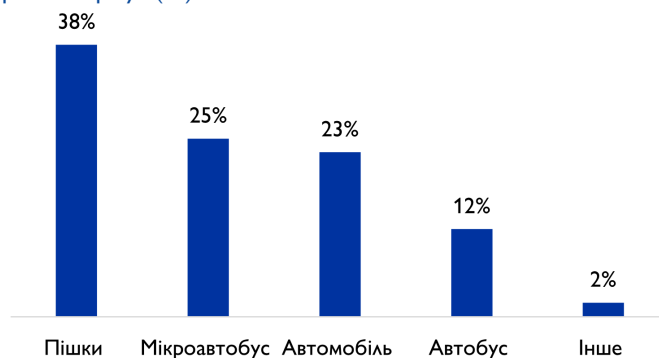
Діаграма 29: Розподіл домогосподарств, в яких є члени з функціональними труднощами, (%) (N=46)

Транспорт

Серед опитаних респондентів 38% заявили, що потрапили до Республіки Молдова пішки, переважно жінки (76%) порівняно з чоловіками (24%). Іншим поширеним видом транспорту були мікроавтобуси, на які припадає 25% (88% жінок і 12% чоловіків). Двадцять три відсотки приїхали на автомобілях (75% жінок і 25% чоловіків), тоді як 12% приїхали на автобусі, при цьому розподіл за статтю подібний до групи на мікроавтобусі. Решта два відсотки респондентів згадали альтернативні засоби пересування. Значну гендерну різницю можна пояснити запровадженою мобілізацією, яка обмежує більшість чоловіків при виїзді з країни.

Діаграма 30: Розподіл респондентів за видами транспорту, (%)

Діаграма 31: Розподіл респондентів за видами транспорту та статтю, (%)

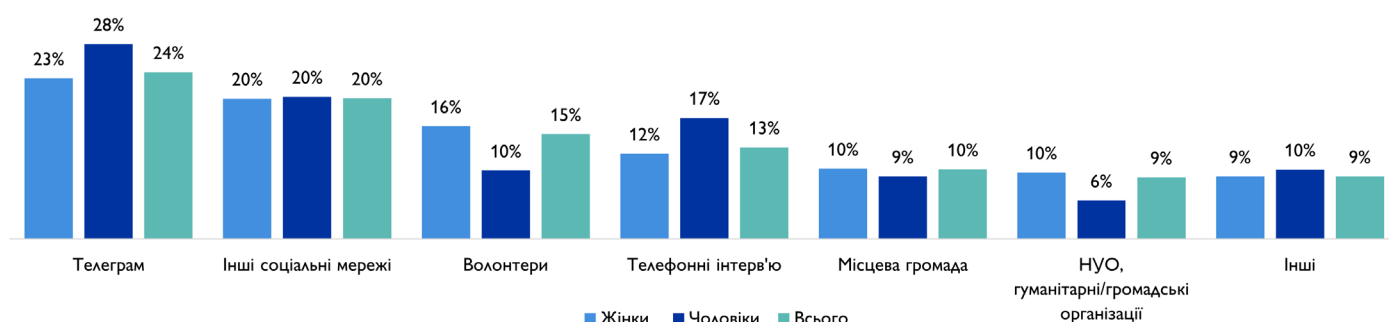

Джерела інформації

Більшість респондентів повідомили, що основним джерелом інформації про доступну підтримку та послуги для переселенців з України були Telegram (24%) та інші соціальні мережі (20%). Розподіл чоловіків, які використовували Telegram як джерело інформації, був вищим, ніж серед жінок (28% проти 23%), тоді як в інших соціальних мережах розподіл був рівним як для чоловіків, так і для жінок (по 20%). П'ятнадцять відсотків знайшли інформацію про

підтримку та послуги від волонтерів (16% жінок і 10% чоловіків), 13 відсотків – під час телефонних інтерв'ю (12% жінок і 17% чоловіків), десять відсотків – від місцевих громад і дев'ять відсотків – від НУО, масові/громадські організації або гуманітарний персонал по дорозі (наприклад, МОМ, Червоний Хрест тощо) (10% жінок і 6% чоловіків). Решта вісім відсотків респондентів назвали інші джерела (9% жінок і 10% чоловіків).

Діаграма 32: Інформаційні канали, за статтю та всього, (%) (можливо більше однієї відповіді)

8. Методологія

Цей звіт ґрунтується на дослідженні моделей переміщення, потреб і намірів, проведеному Матрицею відстеження переміщення (DTM) МОМ в 11 країнах, включених до Регіонального плану реагування для України на 2023 рік: 6 сусідніх з Україною країн – Білорусь, Угорщина, Польща, Республіка Молдова, Румунія та Словаччина – та інших 5 країн, на які особливо вплинуло прибуття біженців з України з початку війни в лютому 2022 року – Болгарії, Чехії, Естонії, Латвії та Литви.

Аналіз, представлений у цьому звіті, базується на даних, зібраних у період з квітня по червень 2023 року через мережу з понад 150 обліковців, з різними часовими рамками та спеціальними інструментами опитування – залежно від контексту країни. Тим не менш, підхід до вибірки, основні визначення та особливості інструменту опитування роблять набори даних на рівні країни порівнянними. Особисті опитування проводились підготовленими обліковцями з повнолітніми біженцями з України та іншими громадянами третіх країн (віком від 18 років).

Перед початком опитування всі обліковці пройшли навчання в МОМ щодо стандартів DTM, використання програми KoVo, підходу МОМ до захисту та допомоги мігрантам, етики збору даних та надання інформації та наявних механізмів перенаправлення. Обліковці проводили просту випадкову вибірку респондентів у вибраних пунктах входу, виїзду, транзиту та центрах розміщення. У пунктах пропуску були опитані особи, які в'їжджали/виїжджали автомобілем, автобусом, пішки та потягом. Опитування було анонімним та добровільним. Опитування проводили лише за згодою респондента. Респондент міг припинити опитування в будь-який момент. Анкета була доступна українською, російською, англійською та румунською мовами. Бажану мову визначав опитуваний. Усі відповіді перевірялись обліковцем на предмет систематичних проблем, і цей процес не виявив жодних проблем. У цьому звіті були враховані лише повністю завершені опитування.

Реалізація та обмеження на рівні країни

Структура вибірки не ґрунтувалася на підтверджених даних про біженців з України та громадян третіх країн, які в'їжджають через різні ПП або залишаються в різних регіонах (округах, областях, районах) у кожній країні, де проводилися опитування. Це пов'язано з обмеженою доступністю порівнянної базової інформації в різних країнах. Географічний розподіл задіяних обліковців та обраних місць охоплює більшість ключових пунктів прибуття, транзиту та призначення. Хоча результати не можна вважати показовими, внутрішня узгодженість даних усередині кожної країни та на регіональному рівні дозволяє припустити, що результати існуючої системи вибірки мають практичну цінність. Хоча було зроблено всі спроби зафіксувати всі типи прибуттів на ППК, оперативна реальність польової роботи зіткнулася з різними рівнями доступності ППК та інших місць транзиту та перебування, а також різною доступністю можливих цільових осіб, щоб комфортно провести 10-20 хвилин відповідаючи на запитання анкети залежно від поєднання особистих умов. Наприклад, легше опитувати людей, які подорожують автобусами та іншими видами групового транспорту, ніж тих, хто їздить на приватних транспортних засобах, які, як правило, швидко проїжджають через ППК і їдуть далі. Інші фактори, більш пов'язані з умовами в конкретному місці та періоді – організаційні зміни в зонах в'їзду та транзиту від національних органів влади, погодні умови, також відіграють важливу роль. У Республіці Молдова DTM вперше було активовано в березні 2022 року. У період з 1 квітня по 30 червня 2023 року 4 обліковці (всі жінки) зібрили 975 дійсних опитувань у двох місцях: Окниця (на півночі) та Штефан-Воде (на південному сході).

DTM

Матриця відстеження переміщення (DTM) — це система для відстеження та моніторингу переміщення та мобільності населення. Форма опитування була розроблена, щоб охопити основні моделі переміщення — країну походження та регіон — для біженців будь-якої національності, які залишають Україну через війну. DTM фіксує демографічні характеристики респондентів і групи, з якою вони подорожують, якщо такі є; він запитує про наміри щодо передбачуваного кінцевого пункту призначення та перспективи постійного перебування в країні опитування/першого прийому; він збирає інформацію щодо набору основних потреб, які респонденти назвали більш актуальними на момент опитування.

З початком війни в Україні кілька інструментів DTM MOM було розгорнуто в сусідніх з Україною країнах та інших країнах, особливо порушених новим прибуттям мігрантів та біженців з України.

Для отримання додаткової інформації, будь ласка, ознайомтеся з: <https://dtm.iom.int/responses/ukraine-response>

DTM є частиною Інституту глобальних даних MOM.